

ADVIES Nr. 1.730

Zitting van dinsdag 16 maart 2010

Internationale Arbeidsorganisatie : Ratificering van IAO-verdragen door België en rapportering over niet-geratificeerde verdragen en aanbevelingen

x   x   x

2.421-1

ADVIES Nr. 1.730

Onderwerp : Internationale Arbeidsorganisatie : Ratificering van IAO-verdragen door België en rapportering over niet-geratificeerde verdragen en aanbevelingen

---

De Nationale Arbeidsraad heeft uit eigen beweging beslist om in het kader van de controlemechanismes van de IAO een onderzoek te wijden aan het ontwikkelen van een werkprocedure, die zal uitmonden in een recurrente werkmethode van de Raad met de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en het Bureau van de IAO te Brussel.

De Raad heeft bovendien beslist om uit eigen beweging een onderzoek te wijden aan de ratificatie door België van verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie.

Deze kwestie werd toevertrouwd aan de commissie Internationale Arbeidsorganisatie.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op dinsdag 16 maart 2010 navolgend unaniem advies uitgebracht.

x   x   x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

A. De ratificatie door België van IAO-verdragen

België is lid van de Internationale Arbeidsorganisatie sinds 1918. Sindsdien ratificeerde¹ België 95 IAO-verdragen, waarvan er nog 75 van kracht zijn².

Sinds 2007 hebben alle 27 EU-lidstaten, waaronder België, de acht fundamentele IAO-verdragen³ (nrs. 87, 98, 29, 105, 100, 111, 138 en 182) geratificeerd.

B. Internationale druk voor verdere ratificatie van IAO-verdragen

Sinds een aantal jaren is er op internationaal vlak een groeiende bewustwording van het feit dat de economische globalisering vereist dat als tegenwicht naar een wereldwijde social governance wordt gestreefd.

- In die context werd in 1999 in een rapport van de IAO **de notie “waardig werk”** ontwikkeld, gesteund op vier onderling verbonden strategische doelstellingen (tewerkstelling, sociale dialoog, sociale bescherming en respect voor fundamentele arbeidsprincipes en –rechten) en verder gevolg gevend aan de Wereldtop inzake Sociale Ontwikkeling van 1995 en de IAO-Verklaring inzake fundamentele beginselen en recht op het werk van 1998, die de universaliteit van vier fundamentele arbeidsnormen hadden erkend.

---

¹ De Koning of de Gemeenschaps- en/of Gewestregering ondertekent het verdrag (het sluiten van het verdrag), dat vervolgens dient goedgekeurd te worden door de Kamer en Senaat en/of de Gemeenschaps- of Gewestraden. De ratificatie (of bekrachtiging) van een verdrag is een rechtshandeling waarbij de Koning of de Gewest- of Gemeenschapsregering een internationale overeenkomst bevestigt die door zijn lasthebbers gesloten werd.

² De geactualiseerde lijst van de door België geratificeerde verdragen is te consulteren op www.ilo.org/ilolex

³ In de IAO-Verklaring van 18 juni 1998 inzake fundamentele beginselen en rechten op het werk worden vier fundamentele arbeidsnormen aangeduid : 1. Vrijheid van vereniging en effectieve erkenning van het recht op collectief onderhandelen 2. Afschaffing van alle vormen van gedwongen of verplichte arbeid 3. Effectieve afschaffing van kinderarbeid 4. Afschaffing van discriminatie in arbeid en beroep.

Deze vier fundamentele arbeidsnormen worden op dit ogenblik geregeld in acht IAO-verdragen.

- Onder druk van de globalisering, is bovendien een toenemende convergentie ontstaan tussen de ILO-agenda en die van de **Europese Unie** en sinds 2000 heeft de Europese Unie in verschillende documenten het concept van “waardig werk” gepromoot⁴.

Hierbij is men zich bewust van de nauwe wisselwerking tussen handel en investeringen, economische groei en sociale ontwikkeling, zodat een geïntegreerde en multidisciplinaire aanpak van de bevordering van fundamentele arbeidsnormen wordt voorgestaan. De bedoeling van de “waardig werk”-agenda is immers tevens om de competitieve positie van de Europese Unie te versterken ten aanzien van landen die door het niet respecteren van fundamentele arbeidsnormen een comparatief kostenvoordeel hebben.

De Europese commissie stelt dat zij voor de bevordering van waardig werk gebruik zal maken van haar extern beleid, haar ontwikkelingshulp en haar handelsbeleid, maar zij roept de lidstaten van de Europese Unie tevens op om het voorbeeld te geven en zelf het ratificatie- en toepassingsproces van IAO-verdragen voort te zetten, met name voor de IAO-verdragen die door de IAO als up-to-date zijn aangemerkt. Zij zal dit proces, voorzover nodig, aanmoedigen en in de hand werken, rekening houdend met de desbetreffende communautaire bevoegdheden en beleidsmaatregelen (COM (2006) 249 def en COM (2008) 412 def).

In een rapport van de Europese Commissie over de bijdrage van de Europese Unie aan de promotie van waardig werk in de wereld van 2 juli 2008 (SEC (2008) 2184), gepubliceerd tezamen met de vernieuwde sociale agenda van de Commissie, wordt de oproep aan de lidstaten om tot ratificatie over te gaan van alle IAO-verdragen die door de IAO als up-to-date zijn aangemerkt, verder gespecificeerd. In het bijzonder wordt in dit document gewezen op :

- . de maritieme verdragen : de geconsolideerde maritieme conventie nr. 186 van 2006 en de verdragen nr. 185 (identiteitsbewijzen van zeevarenden) en nr. 188 (visvangst);

---

⁴ De Europese Commissie heeft verschillende mededelingen terzake uitgebracht en de Raad en het Europees Parlement hebben het belang van de “waardig werk”-agenda en de activiteiten van de Europese Commissie in deze context onderlijnd. Wat de documenten van de Europese Commissie betreft gaat het om :

- COM (2001) 416 def : bevordering van fundamentele arbeidsnormen en verbetering van de sociale governance in de context van de globalisering
- COM (2006) 249 def : bevordering van waardig werk voor iedereen – bijdrage van de Europese Unie aan de uitvoering van de agenda van waardig werk over de hele wereld
- COM (2008) 412 def : Vernieuwde sociale agenda : kansen, toegang en solidariteit in het Europa van de 21st eeuw

- . de verdragen inzake veiligheid en gezondheid : verdrag nr. 155 (veiligheid en gezondheid van werknemers) en zijn protocol van 2002, het verdrag nr. 161 (gezondheidsdiensten op het werk) en 187; en het verdrag nr. 187 (promotieel kader voor veiligheid en gezondheid op het werk); en

  - . het verdrag nr. 181 (private arbeidsbemiddeling) en het verdrag nr. 183 (moederschapsbescherming).
- Met zijn **Verklaring betreffende de sociale rechtvaardigheid voor een billijke mondialisering** van 10 juni 2008 wil de **IAO** op zijn beurt het concept “waardig werk” een formeel karakter geven en de uitvoering van de Agenda voor “waardig werk” op het nationaal niveau in een hogere versnelling brengen (voorwoord van de directeur-generaal van de IAO bij de verklaring).

Met het oog daarop, stelt de verklaring, moet de IAO haar institutioneel beleid herzien om de noden van de leden beter te begrijpen voor elke van de strategische doelstellingen van de “waardig werk”-agenda en daarop een antwoord formuleren in het kader van een terugkerende vraag in de agenda van de Internationale Arbeidsconferentie (pagina 15-16 van de verklaring).

De leden van hun kant worden onder andere gevraagd om “de situatie te onderzoeken op het vlak van ratificatie of het hanteren van de IAO-instrumenten om elk van de strategische doelstellingen zo ruim mogelijk te dekken. Dat kan door het accent te leggen op instrumenten uit de categorie van de fundamentele arbeidsnormen en op de instrumenten die aanzien worden als meest kenmerkend voor het bestuur, en die betrekking hebben op tripartisme, tewerkstellingsbeleid en arbeidsinspectie” (pagina 18 van de verklaring).

De IAO wil de leden hierbij steunen en erkent de noodzaak van een identificatie, updating en promotie van de lijst van deze “belangrijkste bestuursnormen”. Er wordt gesteld dat het gaat om de conventie nr. 81 over de arbeidsinspectie, de conventie nr. 122 over het tewerkstellingsbeleid, de conventie nr. 144 over de tripartiete raadplegingsprocedures over de internationale arbeidsnormen, en ook de normen die nadien opgenomen werden in de lijst (bijlage bij de verklaring inzake zijn follow-up, pagina 22).

C. Wijzigingen inzake de rapportering over niet-geratificeerde IAO-verdragen en aanbevelingen

In de bijlage bij de Verklaring betreffende de sociale rechtvaardigheid voor een billijke mondialisering die in een follow-up voorziet voor de uitvoering van de verklaring, merkt de IAO op dat bepaalde maatregelen die bedoeld zijn om hulp te bieden aan de leden aanpassingen kunnen vereisen van de toepassingsmodaliteiten van de paragrafen 5 e) (rapportering over niet-geratificeerde verdragen) en 6 d) van het artikel 19 van de Grondwet van de IAO (rapportering over aanbevelingen), zonder daarbij bijkomende verplichtingen op te leggen aan de lidstaten inzake de rapportering (bijlage bij de verklaring inzake zijn follow-up, pagina 21).

Eenzijds vereist de uitvoering van de verklaring dus dat in de toekomst een commissie van de conferentie niet meer zal opgericht worden rond een specifiek thema, maar op recurrente wijze een discussie zal voeren over de opvolging van deze verklaring en meer in het bijzonder één van de pijlers van de “waardig werk”-agenda. De bedoeling is om de noden van en realiteiten in de lidstaten beter te begrijpen en in aanmerking te nemen en om de resultaten van de IAO-activiteiten terzake te evalueren.

Anderzijds is er een discussie gevoerd in de Raad van Bestuur van de IAO⁵ over de impact van de Verklaring op de strategie inzake de normen van de IAO. In het kader hiervan werd tijdens de zitting van november 2008 de beslissing genomen dat er een verband diende te zijn tussen de recurrente discussie en de “alomvattende studies” (de rapporteringsverplichting op grond van artikel 19 van de Grondwet van de IAO) : om ervoor te zorgen dat de thema’s van de alomvattende studies overeenstemmen met het strategisch doel van de weerkerende discussie en dat de alomvattende studies informatie opleveren over de wetgeving en de praktijk in het licht van die weerkerende discussie.

Er werd door de Raad van Bestuur in juni 2008 reeds beslist om de eerste cyclus van deze weerkerende discussies te starten in 2010 met een discussie over het thema “werkgelegenheid”. De tweede cyclus in 2011 zou leiden tot een discussie over het thema “sociale zekerheid”. In functie hiervan werden de vragenlijsten gericht aan de lidstaten voor de alomvattende studies aangepast.

Hierbij dient niet uit het oog verloren te worden dat op de conferentie tevens twee thematische discussies plaatsvinden. Het is de bedoeling dat de selectie van deze technische thema’s mede bepaald wordt door de besprekingen in het kader van de weerkerende discussie over een pijler van de “waardig werk”-agenda.

---

⁵ Voor een overzicht van de discussie, zie het “Information document on ratifications and standards-related activities – International Labour Conference, 99th session, 2010”
Advies nr. 1.730

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

A. Inzake de ratificatie door België van IAO-verdragen

1. Algemene bemerkingen

De Nationale Arbeidsraad constateert dat onder druk van de toenemende economische globalisering vanuit de Europese Unie en de IAO aan hun lidstaten wordt gevraagd om bijkomende inspanningen te leveren inzake de ratificatie van IAO-verdragen.

Hij constateert dat de prioriteiten terzake liggen bij de verdragen die de strategische doelstellingen van de “waardig werk”-agenda dekken (te-werkstelling, sociale dialoog, sociale bescherming en respect voor fundamentele arbeidsprincipes en –rechten) :

- de acht zogenaamde fundamentele verdragen : de verdragen nrs. 87, 98, 29, 105, 100, 111, 138 en 182;
- de zogenaamde prioritaire verdragen (“belangrijkste bestuursnormen”) : de verdragen nrs. 81, 122, 129, 144;
- de recentste IAO-verdragen opgesomd in het voornoemde rapport van de Europese Commissie over de bijdrage van de Europese Unie aan de promotie van waardig werk in de wereld : de verdragen inzake veiligheid en gezondheid (nrs. 155, 161 en 187), het verdrag nr. 181, het verdrag nr. 183 en de maritieme verdragen (de geconsolideerde maritieme conventie nr. 186 en de verdragen nrs. 185, 188); en verder
- alle IAO-verdragen die door de IAO als up-to-date zijn aangemerkt.

Hij stelt tevens vast dat België een heel aantal verdragen over uiteenlopende onderwerpen heeft geratificeerd, waaronder alle door de IAO als “fundamenteel” en “prioritair” aangemerkte verdragen, maar toch de recentste IAO-verdragen opgesomd in het voornoemde rapport van de Europese Commissie over de bijdrage van de Europese Unie aan de promotie van waardig werk in de wereld nog niet heeft geratificeerd, met uitzondering van het verdrag nr. 181, waar België een voortrekkersrol heeft gespeeld.

Hij merkt op dat er nochtans geen belangrijke inhoudelijke belemmeringen voor de ratificatie door België van de meeste van deze IAO-verdragen bestaan (tenzij voor het verdrag nr. 183 inzake de moederschapsbescherming). Dit bleek uit de onderzoeken die de Raad terzake voerde naar aanleiding van hun voorlegging aan het parlement in het kader van de ratificeringsprocedure (zie verder). Desondanks constateert de Raad nu dat deze verdragen nog niet door België werden geratificeerd.

De Raad is van oordeel dat België de vragen van de IAO en de Europese Unie om over te gaan tot de ratificatie van de hierboven opgesomde verdragen en, bij uitbreiding, de ratificatie van alle IAO-verdragen die door de IAO als up-to-date zijn aangemerkt, ernstig dient te onderzoeken (zie bijlage bij dit advies met informatie over de door België niet-ratificeerde verdragen).

Hij heeft van de bevoegde diensten van de FOD WASO vernomen dat in functie van de door de Europese Unie gestelde deadline van 31 december 2010 bijkomende inspanningen worden geleverd om mogelijke belemmeringen voor ratificatie te individualiseren, de onderlinge verantwoordelijkheden van de betrokken overheden te bepalen en de uitvoering ervan op te volgen. Hierbij wil hij de volgende algemene bemerkingen maken (wat de bemerkingen aangaande specifieke verdragen betreft, zie punt 2.).

- a. In eerste instantie wil hij er op wijzen dat teneinde een IAO-verdrag te kunnen ratificeren het niet noodzakelijk is dat de nationale regelgeving van een land op alle punten in overeenstemming is met het de tekst van het betreffende verdrag, aangezien het mogelijk is in het kader van de rapporteringsverplichting na het ratificeren van een verdrag gewag te maken van de genomen maatregelen ter uitvoering van het verdrag (art. 22 van de Grondwet van de IAO) en de procedures die de IAO ter beschikking heeft bij niet-bevredigende uitvoering van een verdrag (art. 24-34 van de Grondwet van de IAO) nog een zekere tijdspanne laten om een aantal onvolkomenheden in de nationale regelgeving te verhelpen.
- b. De Raad is zich bewust van de complexiteit die voortvloeit uit het feit dat in België de ratificatie van de zogenaamde "gemengde" verdragen dient te gebeuren door de Koning, nadat alle bij het sluiten van het verdrag betrokken overheden daarmee hun instemming hebben betuigd⁶.

---

⁶ In *gemengde verdragen* komen zowel gemeenschappelijke, gewestelijke als federale aangelegenheden aan bod. De regels voor het sluiten van dergelijke verdragen zijn vastgelegd in het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gemeenschappen en gewesten van 8 maart 1994. Volgens het samenwerkingsakkoord moeten de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten elkaar informeren over de instemming van hun parlementen. Deze procedure wordt gecoördineerd door de FOD Buitenlandse Zaken.

Hij is van mening dat de FOD Buitenlandse Zaken een belangrijke coördinerende rol terzake heeft die op proactieve wijze dient ingevuld te worden. In dit kader is hij van oordeel dat bij het beoordelen van de respectievelijke bevoegdheden van de federale overheid en de deelgebieden ten aanzien van de tekst van het verdrag met enige soepelheid tewerk gegaan dient te worden. Meer in het bijzonder dienen nodeloze vertragingen in het ratificatieproces worden vermeden die te wijten zijn aan het niet-nakomen door een van de overheden van zijn (goedkeurings)verplichtingen, doordat het gaat om ten aanzien van de algemene conceptie van de tekst van het verdrag te marginale bevoegdheidsdomeinen. In elk geval is het nodig dat op duidelijke wijze gecommuniceerd wordt met de betrokken overheden over hun onderlinge verplichtingen in het kader van de ratificeringsprocedure.

- c. De Raad wil er bovendien op wijzen dat het belang van het ratificeren van IAO-verdragen niet alleen vanuit een strikt juridische context dient bekeken te worden. Het ratificeren door België van IAO-verdragen is ook van belang voor de positie van de Belgische vertegenwoordigers tijdens de werkzaamheden van de internationale arbeidsconferentie, aangezien een klein land zoals België het in de besprekingen in Genève dient te hebben van zijn expertise, en minder van zijn intrinsiek gewicht. Het is evident dat in deze context de ratificatiegraad van België niet onbelangrijk is voor de geloofwaardigheid van België en de mogelijkheid voor België om op de discussies in Genève te wegen.
- d. Daarnaast dient het ratificeren door België van IAO-verdragen bekeken te worden vanuit een Europese context. Het is misschien juist dat de IAO-verdragen niet steeds een hogere graad van sociale bescherming bieden voor EU-lidstaten ten aanzien van het *acquis communautaire* (en het beschermingsniveau in de lidstaten), maar voor de Europese Unie, en dit blijkt duidelijk uit de bovengenoemde mededelingen die de Europese Commissie heeft uitgebracht, is de ratificering door EU-lidstaten van IAO-verdragen ook een kwestie van de geloofwaardigheid van Europa in een internationale context.

De Europese Unie doet belangrijke inspanningen ter bevordering van de sociale dimensie van de globalisering en stelt het respect van waardig werk als voorwaarde in het kader van haar handelsbeleid, buitenlandse betrekkingen en ontwikkelingsbeleid. Voor de coherentie tussen de interne en externe politiek van de EU en de geloofwaardigheid van Europa in de wereld is het nodig dat de EU-lidstaten dus een voorbeeldrol opnemen in het ratificeren van IAO-verdragen ("best practice").

- e. Alhoewel een aantal van de recentere IAO-verdragen door ontwikkelingslanden werden geratificeerd voorafgaand aan EU-lidstaten, gebeurt het ook dat ontwikkelingslanden wachten met ratificatie omdat zij niet voor de Europese landen willen ratificeren. De ratificatie door EU-lidstaten kan voor deze situaties een “motoreffect” hebben in de ratificeringsgraad van IAO-conventies.

2. Bemerkingen ten aanzien van de ratificatie van specifieke verdragen

De Raad wil zijn pleidooi voor bijkomende inspanningen door België voor de ratificatie van IAO-verdragen kracht bijzetten door in het bijzonder te wijzen op het belang van twee recente maritieme IAO-verdragen : de geconsolideerde maritieme conventie nr. 186 van 2006 en het verdrag nr. 185 (identiteitsbewijzen voor zeevarenden). Verder wil hij ook wijzen op de problematiek rond het IAO-verdrag nr. 187 (promotioneel kader voor veiligheid en gezondheid op het werk).

- a. In zijn advies nr. 1.612 van 31 mei 2007 heeft de Raad reeds gewezen op het grote belang van de geconsolideerde maritieme conventie nr. 186 van 2006 die een soort van “bill of rights” invoert in een sterk geglobaliseerde sector.

Op sommige punten biedt dit verdrag een verdere bescherming voor de scheepvaart in de EU-lidstaten, maar tevens biedt dit verdrag kansen om de competitieve positie van Europese maritieme sector te verbeteren en de Europese expertise op dit gebied behouden. Daarom heeft de Europese Unie alles in het werk gesteld om de ratificatie van dit verdrag door de lidstaten aan te moedigen.

Aangezien de lidstaten niet vrij zijn om een internationaal verdrag te ratificeren op een gebied waar de Unie uitsluitend bevoegd is, heeft de Raad van de Europese Unie een beschikking vastgesteld waarin de lidstaten worden gemachtigd om het verdrag te ratificeren. De relevante bepalingen van het verdrag werden geïntegreerd in het Europees recht door een kaderakkoord van de Europese sociale partners van 19 mei 2008, dat door een Richtlijn (2009/13/EC) ten uitvoer wordt gelegd. Om ratificatie van het verdrag verder aan te moedigen, zal de richtlijn slechts in werking treden op de datum van de inwerkingtreding van het IAO-verdrag, hetgeen 12 maanden is na de ratificatie door ten minste 30 IAO-leden met in totaal een aantal van minstens 33 % in de brutotonnage van schepen wereldwijd.

Gezien deze bepaling kunnen de EU-lidstaten een “motoreffect” hebben ten aanzien van de inwerkingtreding van het IAO-verdrag. Eens het verdrag in werking is, zal zijn “gunstiger behandeling”-clausule⁷ er bovendien voor zorgen dat geen oneerlijke concurrentie kan ontstaan door het niet-ratificeren van het verdrag, hetgeen weerom een incentive is om het verdrag te ratificeren.

De Raad merkt op dat België het IAO-verdrag nr. 186 nog steeds niet heeft geratificeerd, ondanks het feit dat het verdrag zonder tegenstemmen werd aangenomen, er in België geen belangrijke obstakels zijn om het IAO-verdrag nr. 186 te ratificeren en ondanks het feit dat het niet-ratificeren van dit verdrag belangrijke negatieve effecten kan hebben voor de Belgische reders (controles en wachttijden in de havens), zeker nu een aantal belangrijke vlagstaten het verdrag hebben geratificeerd.

Hij wijst er op dat de Europese Unie aandringt op zijn ratificatie (zo snel als mogelijk en bij voorkeur voor 31 december 2010) en een scorebord bijhoudt van de ratificaties⁸ en dat Spanje als eerste EU-lidstaat het verdrag heeft geratificeerd op 5 februari 2010. Hij vraagt de Belgische overheden om de nodige stappen te zetten om zo snel als mogelijk te kunnen overgaan tot de ratificatie van dit verdrag.

- b. Ten aanzien van het IAO-verdrag nr. 185 (identiteitsbewijzen zeevarenden) heeft de Raad in zijn advies nr. 1.533 van 9 november 2005 aangegeven dat dit een nieuw en beter evenwicht in het vooruitzicht stelt tussen enerzijds de verbetering van de beveiliging van de bestaande identificatiedocumenten en anderzijds de vereenvoudiging van de voorwaarden waaronder de zeevarenden hun schip kunnen verlaten in een land waarvan zij de nationaliteit niet hebben.

---

⁷ Vaartuigen die de vlag voeren van een staat die het verdrag niet geratificeerd heeft, zullen niet beter behandeld worden dan vaartuigen die de vlag voeren van een staat die dit wel heeft gedaan. Zij zullen niet beschikken over het onder het verdrag voorziene certificaat en zullen dus potentieel onderworpen zijn aan striktere controles en de eraan verbonden vertragingen in de havens die zij aandoen.

⁸ - COM (2006) 287 def: betreffende de versterking van de maritieme arbeidsnormen
- COM (2007) 575 def en SEC (2007) 1278 : een geïntegreerd maritiem beleid voor de Europese Unie
- COM (2009) 540 def en SEC (2009) 1343 def: vooruitgangsverslag over het geïntegreerd maritiem beleid van de EU
- Conclusies van de Raad van de Europese Unie van 7 juni 2007 en 14 december 2007

Hij sprak zich uit voor de ratificatie van dit verdrag op voorwaarde dat rekening zou worden gehouden met een aantal elementen inzake de effectieve implementatie van dit verdrag.

Een technische discussie over ICT-dragers verhindert nu echter in een aantal EU-landen de ratificatie van dit verdrag : in het verdrag werd geopteerd voor een identiteitsbewijs met een barcode, terwijl de meeste moderne identiteitsbewijzen werken met een chip.

De Raad is evenwel van mening dat de ratificatie van dit verdrag van groot belang is, aangezien de landen die het verdrag wel geratificeerd hebben⁹ de toegang tot hun havens kunnen ontzeggen aan zeevaarders die geen geldig identiteitsbewijs hebben.

- c. In zijn advies nr. 1.646 van 9 juli 2008 adviseerde de Raad de Belgische overheid reeds om over te gaan tot een snelle ratificatie van het IAO-verdrag nr. 187 (promotioneel kader voor veiligheid en gezondheid op het werk), aangezien het de nodige elementen aanreikt voor België om een nationale strategie inzake veiligheid en gezondheid op te zetten, die kan zorgen voor de coördinatie van het beleid inzake veiligheid en gezondheid, daar waar dit op dit ogenblik niet altijd het geval is.

De Raad stelt vast dat de ratificatie van dit verdrag in België problemen stelt, ondanks de voortrekkersrol van België in het aannemen van het verdrag, wegens het nog niet geratificeerd zijn van het verdrag nr. 155 (veiligheid en gezondheid op het werk).

Alhoewel hij in zijn advies nr. 1.646 had gewezen op het feit dat het verdrag nr. 187 een direct verband legt met verdrag nr. 155, is hij van oordeel is dat het niet nodig is om deze verdragen inhoudelijk aan elkaar te linken. Het verdrag nr. 187 is immers bijzonder in de zin dat het als doel heeft om een promotioneel (in tegenstelling tot een normatief) kader te creëren.

---

⁹ Het verdrag nr. 185 trad in werking 6 maanden na de datum van de tweede ratificatie, op 9 februari 2005. Het werd ondertussen door 18 landen geratificeerd.

De Raad heeft kennis genomen van het feit dat een “Nationale strategie inzake welzijn op het werk 2008-2011” in voorbereiding is (zijn advies nr. 1.683 van 6 mei 2009), hetgeen de ratificatie van het verdrag nr. 187 zou mogelijk maken¹⁰, en dat het wetsontwerp houdende instemming met het verdrag nr. 155, goedgekeurd in Kamer en Senaat, nog niet in het Belgisch Staatsblad is verschenen. Hij is van oordeel dat spoedig tot de ratificatie van beide verdragen dient overgegaan te worden, om tot een coherent geheel inzake veiligheid en gezondheid op het werk te komen.

d. Inzake de rapportering over niet-geratificeerde IAO-verdragen en aanbevelingen

De Raad wil er op wijzen dat een onderscheid dient gemaakt te worden tussen de bijdrage van de sociale partners aan de Belgische rapportering in het kader van de discussie over een bepaald thema op de eerstkomende conferentie en de Belgische rapportering ten aanzien van door België niet-geratificeerde verdragen (de zogenaamde “alomvattende studies”)¹¹.

De Belgische sociale partners worden sinds geruime tijd betrokken bij de eerste rapporteringswerkzaamheden (in het kader van de Nationale Arbeidsraad).

Daarnaast wordt de Raad betrokken bij de rapportering door België op basis van het artikel 22 van de Grondwet van de IAO over de maatregelen die België genomen heeft ter uitvoering van het verdrag nr. 144 (over de tripartiete raadplegingsprocedures ter bevordering van de tenuitvoerlegging van de internationale arbeidsnormen), dat België heeft geratificeerd.

Het is in uitvoering van dit verdrag nr. 144 dat op 15 september 1983 een protocol werd gesloten tussen de Raad en de FOD WASO krachtens welk de Raad adviezen uitbrengt over de thematische discussies in de internationale arbeidsconferentie.

---

¹⁰ Het verdrag nr. 187 trad in werking 12 maanden na de datum van de tweede ratificatie, op 20 februari 2009

¹¹ Art. 22 van de Grondwet van de IAO voorziet een jaarlijkse rapporteringsverplichting ten aanzien van de uitvoering die gegeven wordt aan geratificeerde verdragen. Art. 19 (5) d van de Grondwet van de IAO voorziet een rapporteringsverplichting ten aanzien van niet-geratificeerde verdragen.

De Raad is van oordeel dat, gezien de heroriëntering die aan de alomvattende studies op basis van het artikel 19 van de Grondwet van de IAO gegeven wordt, om ze te laten overeenstemmen met het strategisch doel van de weerkerende discussie in uitvoering van de verklaring van 2008, het opportuun zou zijn dat de Raad tevens betrokken zou worden bij deze rapporteringswerkzaamheden in het kader van het artikel 19 van de Grondwet van de IAO.

Hij verwelkomt het feit dat hij is betrokken bij de rapporten die dienden ingediend te worden op basis van het artikel 19, ter bespreking op de conferenties van 2010 en 2011 (en die tevens dienstig zullen zijn voor de weerkerende discussie), alhoewel dit te laat is gebeurd voor het rapport inzake "werkgelegenheid" op de conferentie van 2010, zodat hij hierover geen rapport heeft kunnen uitbrengen.

De Raad heeft op dezelfde datum als onderhavig advies het rapport nr. 78 uitgebracht over de niet-geratificeerde verdragen en aanbevelingen inzake sociale zekerheid op basis van het artikel 19 van de Grondwet van de IAO.

Hij neemt zich voor om een werkprocedure terzake te ontwikkelen, die zal uitmonden in een recurrente werkmethode met de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en het Bureau van de IAO te Brussel.

Deze werkprocedure moet de Raad toelaten om op efficiënte en tijdige wijze betrokken te worden bij deze nieuwe rapporteringsverplichtingen.

BIJLAGE

RATIFICATIE DOOR BELGIË VAN IAO-VERDRAGEN : STAND VAN ZAKEN¹

1. De zogenaamde "fundamentele" verdragen : allen door België geratificeerd

- nr. 87 : Vrijheid tot het oprichten van vakverenigingen en bescherming van het vakverenigingsrecht, 1948
- nr. 98 : Recht van organisatie en collectief overleg, 1949
- nr. 29 : Gedwongen arbeid, 1930
- nr. 105 : Afschaffing van gedwongen arbeid, 1957
- nr. 138 : Minimumleeftijd, 1973
- nr. 182 : Ergste vorm van kinderarbeid, 1999
- nr. 100 : Gelijke beloning, 1951
- nr. 111 : Discriminatie (beroep en beroepsoefening), 1958

2. De zogenaamde "prioritaire" verdragen : allen door België geratificeerd

- nr. 81 : Arbeidsinspectie, 1947
- nr. 129 : Arbeidsinspectie (landbouw), 1969
- nr. 144 : Tripartiete raadpleging (internationale arbeidsnormen), 1976
- nr. 122 : Werkgelegenheidspolitiek, 1964

3. De up-to-date verdragen en protocols met aanduiding (met x) van diegenen die door België niet werden geratificeerd

- nr. 14 : Wekelijkse rust (nijverheid), 1921
- nr. 29 : Gedwongen arbeid, 1930

---

¹ Het verdrag nr. 158 inzake ontslag (door België niet geratificeerd)
Er bestaat over de classificatie van het verdrag nr. 158 alsnog geen consensus binnen de IAO.

- nr. 77 : Geneeskundig onderzoek van jeugdige personen (nijverheid), 1946
- x nr. 78 : Geneeskundig onderzoek van jeugdige personen (niet-industriële arbeid), 1946
- nr. 81 : Arbeidsinspectie, 1947
- nr. 87 : Vrijheid tot het oprichten van vakverenigingen en bescherming van het vakverenigingsrecht, 1948
- nr. 94 : Arbeidsvoorwaarden (overheidscontracten), 1949
- nr. 95 : Bescherming van het loon, 1949
- nr. 97 : Migrerende arbeiders (herzien), 1949
- nr. 98 : Recht van organisatie en collectief overleg, 1949
- nr. 100 : Gelijke beloning, 1951
- nr. 102 : Sociale zekerheid (minimumnormen), 1952
- nr. 105 : Afschaffing van gedwongen arbeid, 1957
- x nr. 106 : Wekelijkse rusttijd (handel en kantoren), 1957
- x nr. 110 : Plantages, 1958
- nr. 111 : Discriminatie (beroep en beroepsuitoefening), 1958
- nr. 115 : Beveiliging tegen ioniserende stralen, 1960
- x nr. 118 : Gelijke behandeling (sociale zekerheid), 1962
- nr. 120 : Hygiëne (handelszaken en kantoren), 1964
- nr. 121 : Prestaties bij arbeidsongevallen en beroepsziekten, 1964
- nr. 122 : Werkgelegenheidspolitiek, 1964
- nr. 124 : Medisch onderzoek van jeugdige personen (ondergrondse arbeid), 1965
- x nr. 128 : Uitkeringen bij invaliditeit en ouderdom en aan nagelaten betrekkingen, 1967
- nr. 129 : Arbeidsinspectie (landbouw), 1969

- x nr. 130 : Geneeskundige verzorging en ziekteuitkeringen, 1969
- x nr. 131 : Vaststelling van de minimumlonen, 1970
- x nr. 135 : Werknemersvertegenwoordigers, 1971
- nr. 138 : Minimumleeftijd, 1973
- nr. 139 : Beroepskanker, 1974
- nr. 140 : Betaald verlof voor vormings- en opleidingsdoeleinden, 1974
- nr. 141 : Organisaties van personen die in de landbouw werkzaam zijn, 1975
- x nr. 142 : Ontwikkeling van menselijke hulpbronnen, 1975
- x nr. 143 : Migrerende werknemers (aanvullende bepalingen), 1975
- nr. 144 : Tripartiete raadpleging (internationale arbeidsnormen), 1976
- x nr. 145 : Continuering van werkgelegenheid voor zeevarenden, 1976
- x nr. 146 : Jaarlijkse vakantie met behoud van loon voor zeevarenden, 1976
- nr. 147 : Koopvaardij (minimumnormen), 1976
- nr. 148 : Arbeidsmilieu (luchtverontreiniging, lawaai, trillingen), 1977
- nr. 149 : Verplegend personeel, 1977
- x nr. 150 : Bestuurstaak op het gebied van de arbeid, 1978
- nr. 151 : Arbeidsverhoudingen in de openbare sector, 1978
- x nr. 152 : Arbeidsveiligheid en gezondheid in havenarbeid, 1979
- nr. 154 : Collectief overleg, 1981
- x nr. 155 : Veiligheid en gezondheid van werknemers, 1981
- x nr. 156 : Werknemers met gezinsverantwoordelijkheid, 1981
- x nr. 157 : Behoud van rechten op het gebied van de sociale zekerheid, 1982

- x nr. 159 : Beroepsrevalidatie en werkgelegenheid van gehandicapten, 1983
- x nr. 160 : Arbeidsstatistieken, 1985
- x nr. 161 : Bedrijfsgezondheidsdiensten, 1985
- nr. 162 : Asbest, 1986
- x nr. 163 : Welzijn van zeevarenden op zee en in de haven, 1987
- x nr. 164 : Gezondheidsbescherming van en de medische zorg voor zeevarenden, 1987
- x nr. 165 : De sociale zekerheid van zeevarenden (herzien), 1987
- x nr. 166 : Repatriëring van zeevarenden (herzien), 1987
- x nr. 167 : De veiligheid en de gezondheid in de bouwnijverheid, 1988
- x nr. 168 : De bevordering van de werkgelegenheid en de bescherming tegen werkloosheid, 1988
- x nr. 169 : Inheemse volksgroepen en volksstammen, 1989
- x nr. 170 : Veiligheid bij gebruik van chemische stoffen op het werk, 1990
- nr. 171 : Nachtarbeid, 1990
- x nr. 172 : Arbeidsvoorwaarden in de hotels, restaurants en gelijkaardige etablissementen, 1991
- x nr. 173 : Bescherming van de schuldvorderingen van de werknemers bij insolventie van de werkgever, 1992
- nr. 174 : Zware industriële ongevallen, 1993
- x nr. 175 : Deeltijdse arbeid, 1994
- x nr. 176 : Veiligheid en gezondheid in de mijnen, 1995
- x nr. 177 : Huisarbeid, 1996
- x nr. 178 : Controle van de arbeids- en levensvoorwaarden van zeelieden, 1996
- x nr. 179 : Recruitering en plaatsing van zeelieden, 1996
- nr. 180 : Arbeidsduur van zeelieden en effectieven op het schip, 1996

- nr. 181 : Private plaatsingsagentschappen, 1997
- nr. 182 : Ergste vormen van kinderarbeid, 1999
- x nr. 183 : Moederschapbescherming, 2000
- x nr. 184 : Veiligheid en gezondheid in de landbouw, 2001
- x nr. 185 : Identiteitsbewijzen van zeevarenden (herzien), 2003
- x nr. 186 : Maritieme arbeid, 2006
- x nr. 187 : Promotieel kader voor de veiligheid en gezondheid op het werk, 2006
- x nr. 188 : Werk in de sector van de visserij, 2007

Protocols

- x nr. 81 : Protocol van 1995 met betrekking tot het verdrag over de arbeidsinspectie, 1947
- x nr. 89 : Protocol van 1990 met betrekking tot het verdrag over de nachtarbeid (vrouwen) (herzien), 1948
- x nr. 110 : Protocol met betrekking tot het verdrag over de plantages, 1958
- nr. 147 : Protocol van 1976 met betrekking tot het verdrag over de koopvaardij (minimumnormen), 1976
- x nr. 155 : Protocol van 2002 met betrekking tot het verdrag over de veiligheid en gezondheid van de werknemers, 1981
